

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 11.06.1970, sp. zn. 11 Tz 7/70, ECLI:CZ:NS:1970:11.TZ.7.1970.1

Číslo: 33/1970

Právní věta: Předmětem řízení podle zákonného opatření č. 99/1969 Sb., které se zahajuje na podkladě trestního oznámení orgánů SNB, může být jen skutek v trestním oznámení uvedený. Bráněním výkonu opatření veřejného činitele ve smyslu § 156a tr. zák. je třeba rozumět jakékoli úmyslné jednání, které tento výkon znemožňuje nebo znesnadňuje, přičemž není rozhodné, zda jde o konání či jen o opomenutí ve smyslu § 89 odst. 2 tr. zák. ve znění zák. č. 147/1969 Sb. Může jít proto nejen o činnost aktivní (např. stavění barikád), nýbrž i pasivní chování (např. setrvání v prostoru, který je povolánými orgány vyklizován). Maření výkonu opatření veřejného činitele pojmově předpokládá, že výkonem tohoto opatření bylo při obnovování veřejného pořádku již dosaženo určitého výsledku, který pachatel svým jednáním znehodnocuje. Půjde zde proto vždy jen o aktivní činnost pachatele.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 11.06.1970

Spisová značka: 11 Tz 7/70

Číslo rozhodnutí: 33

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele

Předpisy: 140/1961 Sb. § 89 odst. 2
§ 156a 141/1961 Sb. § 220 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 33/1970 sb. rozh.

Předmětem řízení podle zákonného opatření č. 99/1969 Sb., které se zahajuje na podkladě trestního oznámení orgánů SNB, může být jen skutek v trestním oznámení uvedený.

Bráněním výkonu opatření veřejného činitele ve smyslu § 156a tr. zák. je třeba rozumět jakékoli úmyslné jednání, které tento výkon znemožňuje nebo znesnadňuje, přičemž není rozhodné, zda jde o konání či jen o opomenutí ve smyslu § 89 odst. 2 tr. zák. ve znění zák. č. 147/1969 Sb. Může jít proto nejen o činnost aktivní (např. stavění barikád), nýbrž i pasivní chování (např. setrvání v prostoru, který je povolánými orgány vyklizován).

Maření výkonu opatření veřejného činitele pojmově předpokládá, že výkonem tohoto opatření bylo při obnovování veřejného pořádku již dosaženo určitého výsledku, který pachatel svým jednáním znehodnocuje. Půjde zde proto vždy jen o aktivní činnost pachatele.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 11. června 1970, sp. zn. [11 Tz 7/70.](#))

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 30. září 1969, sp. zn. 13 Ta 28/69 byl O. Š. podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby pro trestný čin ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle § 156a tr. zák., který měl spáchat podle trestního oznámení tím, že dne 21. srpna 1969 ve Škrétově ulici v Praze 2 neuposlechl výzvy příslušníka VB, aby se vrátil, a prohlašoval, že může jít kam chce, načež byl zadržen. Nejvyšší soud ČSR tento rozsudek zrušil a přikázal obvodnímu soudu pro Prahu 2, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. napadený rozsudek i řízení, které mu předcházelo a shledal, že obvodní soud v rozporu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. nepostupoval tak, aby zjistil skutečný stav věci. Šlo o řízení podle zákonného opatření č. 99/1969 Sb., které se zahajuje na podkladě trestního oznámení orgánů SNB. Předmětem tohoto řízení může být jen skutek v trestním oznámení uvedený. V trestním oznámení byl skutek obviněného popsán tak, že obviněný byl na cestě Škrétovou ulicí směrem do ulice Vinohradské zastaven orgánem VB, který jej vyzval, aby se vrátil, že již dále nemůže pokračovat. Obviněný prohlásil, že si může jít kam chce. Na to byl zadržen. V odůvodnění trestního oznámení se dále uvádí, že obviněný se podle své výpovědi zúčastnil demonstrace a že při svém výroku se vyjádřil, že si může jít kam chce, když nic nedělá. V tomto jednání obviněného spatřuje trestní oznámení trestný čin ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle § 156a tr. zák.

Trestného činu podle § 156a tr. zák. se dopustí ten, kdo za okolností ohrožujících veřejný pořádek neuposlechne výzvy veřejného činitele k zachování veřejného pořádku a výkonu jeho opatření brání nebo jej maří. K naplnění znaků tohoto trestného činu nestačí pouhé neuposlechnutí výzvy bezpečnostního orgánu, ale musí dojít i k jednání, kterým se výkonu opatření veřejného činitele brání nebo tento výkon maří. Trestní oznámení naznačuje, že obviněný neuposlechl výzvy k návratu a projevil s ní nesouhlas výrokem, že si může jít kam chce, když nic nedělá. K posouzení, zda se obviněný dopustil trestného činu podle § 156a tr. zák. bylo nutno zkoumat, zda se též bránil výkonu opatření veřejného činitele nebo jej mařil. „Bráněním výkonu opatření veřejného činitele“ je třeba rozumět jakékoli úmyslné jednání, které tento výkon znemožňuje nebo znesnadňuje, přičemž není rozhodné, zda jde o konání či jen opomenutí ve smyslu § 89 odst. 2 tr. zák. ve znění zák. č. 147/1969 Sb. Může jít nejen o činnost aktivní (stavění barikád, zastupování cesty apod.), nýbrž i pasivní chování (např. setrvání v prostoru, který je povolánými orgány vyklizován). Při pasivním odporu však „neuposlechnutí výzvy“ přerůstá v „bránění“ jen tehdy, když veřejný činitel kromě „výzvy“ (např. k rozchodu z určitého místa) činí ještě nějaké další konkrétní „opatření“ k zachování nebo obnovení veřejného pořádku (např. povolání orgánů po marné výzvě přistupují k vyklizení prostoru vytlačováním demonstrantů nebo použitím jiných prostředků). Jestliže pachatel za těchto okolností úmyslně třeba jen setrvává na svém původním jednání, které zde bylo v době vydané výzvy (např. klade odpor kordonu bezpečnostních orgánů, kteří vytlačují demonstranty nebo brání průjezdu bezpečnostních vozidel tím, že sedí ve vozovce nebo jen stojí v davu), nejde již jen o jeho postoj k vydané „výzvě“, nýbrž o postoj k výkonu „opatření“ tedy o jednání přistupující k pouhému neuposlechnutí výzvy.

„Maření výkonu opatření veřejného činitele“ pojmově předpokládá, že výkonem tohoto opatření bylo při obnovování veřejného pořádku již dosaženo určitého výsledku, který pachatel svým jednáním znehodnocuje. Zde proto na rozdíl od „bránění“ půjde vždy o aktivní činnost pachatele (např.

vniknutí do prostoru, který již byl vyklizen, vmísení do zákroku orgánu SNB, který směřuje k zadržení jiné osoby apod.).

Z těchto hledisek nebyla věc v provedeném řízení dostatečně objasněna, zejména ani výslechy obviněného před orgány VB a před soudem, ani výslechy svědků M. K. a K. N. Obviněný v hlavním líčení uvedl, že žádné bránění nebo maření výkonu opatření nepřiznává. Na svou námitku, že může jít kam chce, když nic nedělá, nedostal odpověď, ale příslušník VB začal být hrubší, uhodil ho obuškem a předal ho jiným příslušníkům VB. Bylo proto třeba, aby byl obviněný podrobněji dotazován, jak se při tomto jednání choval, zda projevil nějak slovy nebo skutky, např. vykročením, pokračováním v chůzi apod., úmysl uskutečnit svůj záměr „jít kam chce“, nebo zda nějakým jiným chováním nevyvolal nutnost zásahu proti němu a jeho zadržení. Na stejné okolnosti měli být vyslechnuti příslušníci VB, kteří s obviněným sepsali protokoly, a to nejen M. K. a K. N., ale i nstržm. V. a mjr. Š. Výslechem těchto svědků bylo třeba se pokusit o zjištění příslušníka VB, který právě obviněného zastavil a zadržel, a rovněž ho vyslechnout.

Protože obvodní soud takto nepostupoval, porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř.